॥ श्री सूर्य सहस्रनाम स्तोत्रम् ॥

Śrī Sūrya Sahasranāma Stotram

ध्यानम्

dhyānam

ध्येयः सदा सवितृमण्डलमध्यवर्ती

dhyeyaḥ sadā savitṛmaṇḍalamadhyavartī

नारायणः सरसिजासनसंनिविष्टः ।

nārāyaṇaḥ sarasijāsanasanniviṣṭaḥ |

केयूरवान् मकरकुण्डलवान् किरीटी

keyūravān makarakuṇḍalavān kirīṭī

हारी हिरण्मयवपुर्धृतशङ्खचक्रः ॥

hārī hiraṇmayavapurdhṛtaśaṅkhacakraḥ ||

विश्वजिद् विश्वजित्कर्ता विश्वात्मा विश्वतोमुखः ।

viśvajid viśvajitkartā viśvātmā viśvatomukhaḥ ।

विश्वेश्वरो विश्वयोनिर्नियतात्मा जितेन्द्रियः ॥ १ ॥

viśveśvaro viśvayonirniyatātmā jitendriyaḥ ।। 1।।

कालाश्रयः कालकर्ता कालहा कालनाशनः ।

kālāśrayaḥ kālakartā kālahā kālanāśanaḥ ।

महायोगी महाबुद्धिर्महात्मा सुमहाबलः ॥ २ ॥

mahāyogī mahābuddhirmahātmā sumahābalaḥ ।। 2।।

प्रभुर्विभुर्भूतनाथो भूतात्मा भुवनेश्वरः ।

prabhurvibhurbhūtanātho bhūtātmā bhuvaneśvaraḥ ।

भूतभव्यो भावितात्मा भूतान्तःकरणः शिवः ॥ ३ ॥

bhūtabhavyo bhāvitātmā bhūtāntaḥkaraṇaḥ śivaḥ ।। 3।।

शरण्यः कमलानन्दो नन्दनो नन्दवर्धनः ।

śaraṇyaḥ kamalānando nandano nandavardhanaḥ ।

वरेण्यो वरदो योगी सुसंयुक्तः प्रकाशकः ॥ ४ ॥

vareṇyo varado yogī susaṁyuktaḥ prakāśakaḥ ।। 4।।

वाक्प्राणः परमः प्राणः प्रीतात्मा प्रियतः प्रियः ।

vākprāṇaḥ paramaḥ prāṇaḥ prītātmā priyataḥ priyaḥ ।

नयः सहस्त्रपात् साधुर्दिव्यकुण्डलमण्डितः ॥ ५ ॥

nayaḥ sahasrapāt sādhurdivyakuṇḍalamaṇḍitaḥ ।। 5।।

अव्यङ्गधारी धीरात्मा प्रचेता वायुवाहनः ।

avyaṅgadhārī dhīrātmā pracetā vāyuvāhanaḥ |

समाहितमतिर्धाता विधाता कृतमङ्गलः ॥ ६ ॥

samāhitamatirdhātā vidhātā kṛtamaṅgalaḥ || 6||

कपर्दी कल्पकृद्रुद्रः सुमना धर्मवत्सलः ।

kapardī kalpakṛdrudraḥ sumanā dharmavatsalaḥ |

समायुक्तो विमुक्तात्मा कृतात्मा कृतिनांवरः ॥ ७ ॥

samāyukto vimuktātmā kṛtātmā kṛtināṁvaraḥ || 7||

अविचिन्त्यवपुः श्रेष्ठो महायोगी महेश्वरः ।

avicintyavapuḥ śreṣṭho mahāyogī maheśvaraḥ |

कान्तः कामादिरादित्यो नियतात्मा निराकुलः ॥ ८ ॥

kāntaḥ kāmādirādityo niyatātmā nirākulaḥ || 8||

कामः कारुणिकः कर्ता कमलाकरबोधनः ।

kāmaḥ kāruṇikaḥ kartā kamalākarabodhanaḥ |

सप्तसप्तिरचिन्त्यात्मा महाकारुणिकोत्तमः ॥ ९ ॥

saptasaptiracintyātmā mahākāruṇikottamaḥ || 9||

संजीवनो जीवनाथो जगज्जीवो जगत्पतिः ।

sañjīvano jīvanātho jagajjīvo jagatpatiḥ |

अजयो विश्वनिलयः संविभागो वृषध्वजः ॥ १० ॥

ajayo viśvanilayaḥ saṁvibhāgo vṛṣadhvajaḥ || 10||

वृषाकपिः कल्पकर्ता कल्पान्तकरणो रविः ।

vṛṣākapiḥ kalpakartā kalpāntakaraṇo raviḥ ।

एकचक्ररथो मौनी सुरथो रथिनांवरः ॥ ११ ॥

ekacakraratho maunī suratho rathināṁvaraḥ ।। 11।।

अक्रोधनो रश्मिमाली तेजोराशिर्विभावसुः ।

akrodhano raśmimālī tejorāśirvibhāvasuḥ ।

दिव्यकृद् दिनकृद् देवो देवदेवो दिवस्पतिः ॥ १२ ॥

divyakṛd dinakṛd devo devadevo divaspatiḥ ।। 12।।

धीरानाथो हविर्होता दिव्यबाहुर्दिवाकरः ।

dhīrānātho havirhotā divyabāhurdivākaraḥ ।

यज्ञो यज्ञपतिः पूषा स्वर्णरेताः परावहः ॥ १३ ॥

yajño yajñapatiḥ pūṣā svarṇaretāḥ parāvahaḥ ।। 13।।

परापरज्ञस् तरणिरंशुमाली मनोहरः ।

parāparajñas taraṇiraṁśumālī manoharaḥ ।

प्राज्ञः प्रजापतिः सूर्यः सविता विष्णुरंशुमान् ॥ १४ ॥

prājñaḥ prajāpatiḥ sūryaḥ savitā viṣṇuraṁśumān ।। 14।।

सदागतिर्गन्धबाहुर्विहितो विधिराशुगः ।

sadāgatirgandhabāhurvihito vidhirāśugaḥ ।

पतङ्गः पतगः स्थाणुर्विहंगो विहगो वरः ॥ १५ ॥

pataṅgaḥ patagaḥ sthāṇurvihaṅgo vihago varaḥ ।। 15।।

हर्यश्वो हरिताश्वश्च हरिदश्वो जगत्प्रियः ।

haryaśvo haritāśvaśca haridaśvo jagatpriyaḥ ।

त्र्यंबकः सर्वदमनो भावितात्मा भिषग्वरः ॥ १६ ॥

tryambakaḥ sarvadamano bhāvitātmā bhiṣagvaraḥ ।। 16।।

आलोककृल्लोकनाथो लोकालोकनमस्कृतः ।

ālokakṛllokanātho lokālokanamaskṛtaḥ ।

कालः कल्पान्तको वह्निस्तपनः सम्प्रतापनः ॥ १७ ॥

kālaḥ kalpāntako vahnistapanaḥ sampratāpanaḥ ।। 17।।

विरोचनो विरूपाक्षः सहस्राक्षः पुरंदरः ।

virocano virūpākṣaḥ sahasrākṣaḥ purandaraḥ ।

सहस्ररश्मिर्मिहिरो विविधाम्बरभूषणः ॥ १८ ॥

sahasraraśmirmihiro vividhāmbarabhūṣaṇaḥ ।। 18।।

खगः प्रतर्दनो धन्यो हयगो वाग्विशारदः ।

khagaḥ pratardano dhanyo hayago vāgviśāradaḥ ।

श्रीमांश्च शिशिरो वाग्मी श्रीपतिः श्रीनिकेतनः ॥ १९ ॥

śrīmāṁśca śiśiro vāgmī śrīpatiḥ śrīniketanaḥ ।। 19।।

श्रीकण्ठः श्रीधरः श्रीमान् श्रीनिवासो वसुप्रदः ।

śrīkaṇṭhaḥ śrīdharaḥ śrīmān śrīnivāso vasupradaḥ ।

कामचारो महामायो महेशो विदिताशयः ॥ २० ॥

kāmacāro mahāmāyo maheśo viditāśayaḥ ।। 20।।

तीर्थक्रियावान् सुनयो विभवो भक्तवत्सलः ।

tīrthakriyāvān sunayo vibhavo bhaktavatsalaḥ ।

कीर्तिः कीर्तिकरो नित्यः कुण्डली कवची रथी ॥ २१ ॥

kīrtiḥ kīrtikaro nityaḥ kuṇḍalī kavacī rathī ।। 21।।

हिरण्यरेताः सप्ताश्वः प्रयतात्मा परंतपः ।

hiraṇyaretāḥ saptāśvaḥ prayatātmā parantapaḥ ।

बुद्धिमान् अमरश्रेष्ठो रोचिष्णुः पातशासनः ॥ २२ ॥

buddhimān amaraśreṣṭho rociṣṇuḥ pātaśāsanaḥ ।। 22।।

समुद्रो धनदो धाता मान्धाता कश्मलापहः ।

samudro dhanado dhātā māndhātā kaśmalāpahaḥ ।

तमोघ्नो ध्वान्तहा वह्निर्होतान्तःकरणो गुहः ॥ २३ ॥

tamoghno dhvāntahā vahnirhotāntaḥkaraṇo guhaḥ ।। 23।।

पशुमान् प्रयतानन्दो भूतेशः श्रीमतांवरः ।

paśumān prayatānando bhūteśaḥ śrīmatāṁvaraḥ ।

नित्योदितो नित्यरथः सुरेशः सुरपूजितः ॥ २४ ॥

nityodito nityarathaḥ sureśaḥ surapūjitaḥ ।। 24।।

अजितो विजयो जेता जङ्गमस्थावरात्मकः ।

ajito vijayo jetā jaṅgamasthāvarātmakaḥ ।

जीवानन्दो नित्यकामी विजेता विजयप्रदः ॥ २५ ॥

jīvānando nityakāmī vijetā vijayapradaḥ ।। 25।।

पर्जन्योऽग्निः स्थितिस्थेयः स्थविरोऽणुर्निरञ्जनः ।

parjanyo'gniḥ sthitistheyaḥ sthaviro'ṇurnirañjanaḥ ।

प्रद्योतनो रथारूढः सर्वलोकप्रकाशकः ॥ २६ ॥

pradyotano rathārūḍhaḥ sarvalokaprakāśakaḥ ।। 26।।

ध्रुवो मेधी महावीर्यो हंसः संसारतारकः ।

dhruvo medhī mahāvīryo haṁsaḥ saṁsāratārakaḥ ।

सृष्टिकर्ता क्रियाहेतुर्मार्तण्डो मरुतांपतिः ॥ २७ ॥

sṛṣṭikartā kriyāheturmārtaṇḍo marutāmpatiḥ ।। 27।।

मरुत्वान् दहनः स्पष्टा भगो भाग्योऽर्यमापतिः ।

marutvān dahanaḥ spaṣṭā bhago bhāgyo'ryamāpatiḥ ।

वरुणांशो जगन्नाथः कृतकृत्यः सुलोचनः ॥ २८ ॥

varuṇāṁśo jagannāthaḥ kṛtakṛtyaḥ sulocanaḥ ।। 28।।

विवस्वान् भानुमान् कार्यकारणं तेजसांनिधिः ।

vivasvān bhānumān kāryakāraṇaṁ tejasānnidhiḥ ।

असङ्गवामी तिग्मांशुर्धर्मादिर्दीप्तदीधितिः ॥ २९ ॥

asaṅgavāmī tigmāṁśurdharmādirdīptadīdhitiḥ ।। 29।।

सहस्रदीधितिर्भघ्नः सहस्रांशुर्दिवाकरः ।

sahasradīdhitirbhaghnaḥ sahasrāṁśurdivākaraḥ ।

गभस्तिमान् दीधितिमान् स्रग्विमान् अतुलद्युतिः ॥ ३० ॥

gabhastimān dīdhitimān sragvimān atuladyutiḥ ।। 30।।

भास्करः सुरकार्यज्ञः सर्वज्ञस् तीक्ष्णदीधितिः ।

bhāskaraḥ surakāryajñaḥ sarvajñas tīkṣṇadīdhitiḥ |

सुरज्येष्ठः सुरपतिर्बहुज्ञोवचसांपतिः ॥ ३१ ॥

surajyeṣṭhaḥ surapatirbahujñovacasāmpatiḥ || 31||

तेजोनिधिर्बृहत्तेजा बृहत्कीर्तिर्बृहस्पतिः ।

tejonidhirbṛhattejā bṛhatkīrtirbṛhaspatiḥ |

अहिमानूर्जितो धीमान् आमुक्तः कीर्तिवर्धनः ॥ ३२ ॥

ahimānūrjito dhīmān āmuktaḥ kīrtivardhanaḥ || 32||

महावैद्याग्रेणपतिर्गणेशो गणनायकः ।

mahāvaidyāgreṇapatirgaṇeśo gaṇanāyakaḥ |

तीव्रप्रतापनस् तापी तापनो विश्वतापनः ॥ ३३ ॥

tīvrapratāpanas tāpī tāpano viśvatāpanaḥ || 33||

कार्तस्वरो हृषीकेशः पद्मानन्दोऽभिनन्दितः ।

kārtasvaro hṛṣīkeśaḥ padmānando'bhinanditaḥ |

पद्मनाभोऽमृताहारः स्थितिमान् केतुमान् नभः ॥ ३४ ॥

padmanābho'mṛtāhāraḥ sthitimān ketumān nabhaḥ || 34||

अनाद्यन्तोऽच्युतो विश्वो विश्वामित्रो घृणी विराट् ।

anādyanto'cyuto viśvo viśvāmitro ghṛṇī virāṭ |

आमुक्तः कवची वाग्मी कञ्चुकी विश्वभावनः ॥ ३५ ॥

āmuktaḥ kavacī vāgmī kañcukī viśvabhāvanaḥ || 35||

अनिमित्तगतिः श्रेष्ठः शरण्यः सर्वतोमुखः ।

animittagatiḥ śreṣṭhaḥ śaraṇyaḥ sarvatomukhaḥ |

विगाहीरेणुरसहः समायुक्तः समाहितः ॥ ३६ ॥

vigāhīreṇurasahaḥ samāyuktaḥ samāhitaḥ || 36||

धर्मकेतुर्धर्मरतिः संहर्ता संयमोयमः ।

dharmaketurdharmaratiḥ saṁhartā saṁyamoyamaḥ |

प्रणतार्तिहरो वादी सिद्धकार्यो जनेश्वरः ॥ ३७ ॥

praṇatārtiharo vādī siddhakāryo janeśvaraḥ || 37||

नभो विगाहनः सत्यः स्थामसः सुमनो हरः ।

nabho vigāhanaḥ satyaḥ sthāmasaḥ sumano haraḥ |

हारी हरिर्हरो वायुर्ऋतुः कालानलद्युतिः ॥ ३८ ॥

hārī harirharo vāyurṛtuḥ kālānaladyutiḥ || 38||

सुखसेव्यो महातेजा जगतामन्तकारणम् ।

sukhasevyo mahātejā jagatāmantakāraṇam |

महेन्द्रो विष्टुतः स्तोत्रं स्तुतिहेतुः प्रभाकरः ॥ ३९ ॥

mahendro viṣṭutaḥ stotraṁ stutihetuḥ prabhākaraḥ || 39||

सहस्रकल आयुष्मान् अरोषः सुखदः सुखी ।

sahasrakala āyuṣmān aroṣaḥ sukhadaḥ sukhī |

व्याधिहा सुखदः सौख्यं कल्याणः कल्पिनांवरः ॥ ४० ॥

vyādhihā sukhadaḥ saukhyaṁ kalyāṇaḥ kalpināṁvaraḥ || 40||

आरोग्यकर्मणां सिद्धिर्वृद्धिर्ऋद्धिरहस्पतिः ।

ārogyakarmaṇāṁ siddhirvṛddhirṛddhirahaspatiḥ |

हिरण्यरेता आरोग्यं विद्वान् बन्धुर्बुधो महान् ॥ ४१ ॥

hiraṇyaretā ārogyaṁ vidvān bandhurbudho mahān || 41||

प्रणवान् धृतिमान् धर्मो धर्मकर्ता रुचिप्रदः ।

praṇavān dhṛtimān dharmo dharmakartā rucipradaḥ |

सर्वप्रियः सर्वसहः सर्वशत्रुनिवारणः ॥ ४२ ॥

sarvapriyaḥ sarvasahaḥ sarvaśatrunivāraṇaḥ || 42||

प्रांशुर्विद्योतनो द्योतः सहस्रकिरणः कृतिः ।

prāṁśurvidyotano dyotaḥ sahasrakiraṇaḥ kṛtiḥ |

केयूरभूषणोद्भासी भासितो भासनोऽनलः ॥ ४३ ॥

keyūrabhūṣaṇodbhāsī bhāsito bhāsano'nalaḥ || 43||

शरण्यार्तिहरो होता खद्योतः खगसत्तमः ।

śaraṇyārtiharo hotā khadyotaḥ khagasattamaḥ |

सर्वद्योतोऽमवद्द्योतः सर्वद्युतिकरोऽमलः ॥ ४४ ॥

sarvadyoto'mavaddyotaḥ sarvadyutikaro'malaḥ || 44||

कल्याणः कल्याणकरः कल्पः कल्पकरः कविः ।

kalyāṇaḥ kalyāṇakaraḥ kalpaḥ kalpakaraḥ kaviḥ |

कल्याणकृत् कल्पवपुः सर्वकल्याणभाजनः ॥ ४५ ॥

kalyāṇakṛt kalpavapuḥ sarvakalyāṇabhājanaḥ || 45||

शान्तिप्रियः प्रसन्नात्मा प्रशान्तः प्रशमप्रियः ।

śāntipriyaḥ prasannātmā praśāntaḥ praśamapriyaḥ ।

उदारकर्मा सुनयः सुवर्चा वर्चसोज्ज्वलः ॥ ४६ ॥

udārakarmā sunayaḥ suvarcā varcasojjvalaḥ ।। 46।।

वर्चस्वी वर्चसामीशस् त्रैलोक्येशो वशानुगः ।

varcasvī varcasāmīśas trailokyeśo vaśānugaḥ ।

तेजस्वी सुयशावर्णिर्वर्णाध्यक्षो बलिप्रियः ॥ ४७ ॥

tejasvī suyaśāvarṇirvarṇādhyakṣo balipriyaḥ ।। 47।।

यशस्वी वेदनिलयस् तेजस्वी प्रकृतिस्थितः ।

yaśasvī vedanilayas tejasvī prakṛtisthitaḥ ।

आकाशगः शीघ्रगतिराशुगः श्रुतिमान् खगः ॥ ४८ ॥

ākāśagaḥ śīghragatirāśugaḥ śrutimān khagaḥ ।। 48।।

गोपतिर्ग्रहदेवेशो गोमान् एकः प्रभञ्जनः ।

gopatirgrahadeveśo gomān ekaḥ prabhañjanaḥ ।

जनिताप्रजगण्डीवो दीपः सर्वप्रकाशकः ॥ ४९ ॥

janitāprajagaṇḍīvo dīpaḥ sarvaprakāśakaḥ ।। 49।।

कर्मसाक्षी योगनित्यो नभस्वान् असुरान्तकः ।

karmasākṣī yoganityo nabhasvān asurāntakaḥ ।

रक्षोघ्नो विघ्नशमनः किरीटी सुमनःप्रियः ॥ ५० ॥

rakṣoghno vighnaśamanaḥ kirīṭī sumanaḥpriyaḥ ।। 50।।

मरीचिमाली सुमतिः कृतातिथ्योऽविशेषतः ।

marīcimālī sumatiḥ kṛtātithyo'viśeṣataḥ |

शिष्टाचारः शुभाकारः स्वाचारा चारतत्परः ॥ ५१ ॥

śiṣṭācāraḥ śubhākāraḥ svācārā cāratatparaḥ || 51||

मन्दारो माठरो रेणुः क्षोभणः पक्षिणाङ्गुरुः ।

mandāro māṭharo reṇuḥ kṣobhaṇaḥ pakṣiṇāṅguruḥ |

स्वविशिष्टो विशिष्टात्मा विधेयो ज्ञानशोभनः ॥ ५२ ॥

svaviśiṣṭo viśiṣṭātmā vidheyo jñānaśobhanaḥ || 52||

महाश्वेता प्रियो ज्ञेयः सामगो मोददायकः ।

mahāśvetā priyo jñeyaḥ sāmago modadāyakaḥ |

सर्ववेदप्रगीतात्मा सर्ववेदो गयालयः ॥ ५३ ॥

sarvavedapragītātmā sarvavedo gayālayaḥ || 53||

वेदमूर्तिश्चतुर्वेदो वेदभृद् वेदपारगः ।

vedamūrtiścaturvedo vedabhṛd vedapāragaḥ |

क्रियावान् अतिरोचिष्णुर्वरीयांश्च वरप्रदः ॥ ५४ ॥

kriyāvān atirociṣṇurvarīyāṁśca varapradaḥ || 54||

व्रतधारी व्रतधरो लोकबन्धुरलंकृतः ।

vratadhārī vratadharo lokabandhuralaṅkṛtaḥ |

अलंकाराक्षरो दिव्यविद्यावान् विदिताशयः ॥ ५५ ॥

alaṅkārākṣaro divyavidyāvān viditāśayaḥ || 55||

अकारो भूषणो भूष्यो भूष्णुर्भवनपूजितः ।

akāro bhūṣaṇo bhūṣyo bhūṣṇurbhavanapūjitaḥ ।

चक्रपाणिर्वज्रधरः सुवेशो लोकवत्सलः ॥ ५६ ॥

cakrapāṇirvajradharaḥ suveśo lokavatsalaḥ ।। 56।।

राज्ञीपतिर्महाबाहुः प्रकृतिर्विकृतिर्गुणः ।

rājñīpatirmahābāhuḥ prakṛtirvikṛtirguṇaḥ ।

अन्धकारापहः श्रेष्ठो युगावर्तो युगादिकृत् ॥ ५७ ॥

andhakārāpahaḥ śreṣṭho yugāvarto yugādikṛt ।। 57।।

अप्रमेयः सदायोगी निरहंकार ईश्वरः ।

aprameyaḥ sadāyogī nirahaṅkāra īśvaraḥ ।

शुभप्रदः शुभशोभा शुभकर्मा शुभास्पदः ॥ ५८ ॥

śubhapradaḥ śubhaśobhā śubhakarmā śubhāspadaḥ ।। 58।।

सत्यवान् धृतिमान् अर्च्यो ह्यकारो वृद्धिदोऽनलः ।

satyavān dhṛtimān arcyo hyakāro vṛddhido'nalaḥ ।

बलभृद् बलगो बन्धुर्बलवान् हरिणांवरः ॥ ५९ ॥

balabhṛd balago bandhurbalavān hariṇāṁvaraḥ ।। 59।।

अनङ्गोऽनागराणिन्द्रः पद्मयोनिर्गणेश्वरः ।

anaṅgo'nāgarāṇindraḥ padmayonirgaṇeśvaraḥ ।

संवत्सर ऋतुर्नेता कालचक्रप्रवर्तकः ॥ ६० ॥

saṁvatsara ṛturnetā kālacakrapravartakaḥ ।। 60।।

पद्मेक्षरः पद्मयोनिः प्रभवोऽनसरद्युतिः ।

padmekṣaraḥ padmayoniḥ prabhavo'nasaradyutiḥ ।

सुमूर्तिः सुमतिः सोमो गोविन्दो जगदादिजः ॥ ६१ ॥

sumūrtiḥ sumatiḥ somo govindo jagadādijaḥ ।। 61।।

पीतवासाः कृष्णवासा दिग्वासातीन्द्रियो हरिः ।

pītavāsāḥ kṛṣṇavāsā digvāsātīndriyo hariḥ ।

अतीन्द्रोऽनेकरूपात्मा स्कन्दः परपुरंजयः ॥ ६२ ॥

atīndro'nekarūpātmā skandaḥ parapurañjayaḥ ।। 62।।

शक्तिमान् सूरधृग् भास्वान् मोक्षहेतुरयोनिजः ।

śaktimān sūradhṛg bhāsvān mokṣaheturayonijaḥ ।

सर्वदर्शोदितो दर्शो दुःस्वप्नाशुभनाशनः ॥ ६३ ॥

sarvadarśodito darśo duḥsvapnāśubhanāśanaḥ ।। 63।।

माङ्गल्यकर्ता करणिर्वेगवान् कश्मलापहः ।

māṅgalyakartā karaṇirvegavān kaśmalāpahaḥ ।

स्पष्टाक्षरो महामन्त्रो विशाखो यजनप्रियः ॥ ६४ ॥

spaṣṭākṣaro mahāmantro viśākho yajanapriyaḥ ।। 64।।

विश्वकर्मा महाशक्तिर्ज्योतिरीशविहंगमः ।

viśvakarmā mahāśaktirjyotirīśavihaṅgamaḥ ।

विचक्षणो दक्ष इन्द्रः प्रत्यूहः प्रियदर्शनः ॥ ६५ ॥

vicakṣaṇo dakṣa indraḥ pratyūhaḥ priyadarśanaḥ ।। 65।।

अश्विनौ वेदनिलयो वेदविद् विदिताशयः ।

aśvinau vedanilayo vedavid viditāśayaḥ ।

प्रभाकरो जितरिपुः सुजनोऽरुणसारथिः ॥ ६६ ॥

prabhākaro jitaripuḥ sujano'ruṇasārathiḥ ।। 66।।

कुबेरसुरथः स्कन्दो महितोऽभिहितो गुहुः ।

kuberasurathaḥ skando mahito'bhihito guhuḥ ।

ग्रहराजो ग्रहपतिर्ग्रहनक्षत्रमण्डनः ॥ ६७ ॥

graharājo grahapatirgrahanakṣatramaṇḍanaḥ ।। 67।।

भास्करः सततानन्दो नन्दनो नन्दिवर्धनः ।

bhāskaraḥ satatānando nandano nandivardhanaḥ ।

मङ्गलोऽप्यथ मङ्गलवान् माङ्गल्योऽमङ्गलापहः ॥ ६८ ॥

maṅgalo'pyatha maṅgalavān māṅgalyo'maṅgalāpahaḥ ।। 68।।

मङ्गलाचारचरितः शीर्णः सर्वव्रतो व्रती ।

maṅgalācāracaritaḥ śīrṇaḥ sarvavrato vratī ।

चतुर्मुखः पद्ममाली पूतात्मा प्रणतार्तिहा ॥ ६९ ॥

caturmukhaḥ padmamālī pūtātmā praṇatārtihā ।। 69।।

अकिञ्चनः सत्यसन्धो निर्गुणो गुणवान् गुणी ।

akiñcanaḥ satyasandho nirguṇo guṇavān guṇī ।

सम्पूर्णः पुण्डरीकाक्षो विधेयो योगतत्परः ॥ ७० ॥

sampūrṇaḥ puṇḍarīkākṣo vidheyo yogatatparaḥ ।। 70।।

सहस्रांशुः क्रतुपतिः सर्वस्वं सुमतिः सुवाक् ।

sahasrāṁśuḥ kratupatiḥ sarvasvaṁ sumatiḥ suvāk ।

सुभामनो माल्यदामा घृताहारो हरिप्रियः ॥ ७१ ॥

subhāmano mālyadāmā ghṛtāhāro haripriyaḥ ।। 71।।

ब्रह्मप्रचेता प्रथितः प्रतीतात्मा स्थिरात्मकः ।

brahmapracetā prathitaḥ pratītātmā sthirātmakaḥ ।

शतबिन्दुः शतमखो गरीयान् अनलप्रभुः ॥ ७२ ॥

śatabinduḥ śatamakho garīyān analaprabhuḥ ।। 72।।

धीरो महत्तरो धन्यः पुरुषः पुरुषोत्तमः ।

dhīro mahattaro dhanyaḥ puruṣaḥ puruṣottamaḥ ।

विद्याधराधिराजोऽहिविद्यावान् भूतिदस्थितः ॥७३ ॥

vidyādharādhirājo'hividyāvān bhūtidasthitaḥ ।।73।।

अनिर्देश्यवपुः श्रीमान् विश्वात्मा बहुमङ्गलः ।

anirdeśyavapuḥ śrīmān viśvātmā bahumaṅgalaḥ ।

सुस्थितः सुरथः स्वर्णो मोक्षाधारनिकेतनः ॥ ७४ ॥

susthitaḥ surathaḥ svarṇo mokṣādhāraniketanaḥ ।। 74।।

निर्द्वन्द्वो द्वन्द्वहा सर्गः सर्वगः सम्प्रकाशयः ।

nirdvandvo dvandvahā sargaḥ sarvagaḥ samprakāśayaḥ ।

दयालुः सूक्ष्मरीः शान्तिः क्षेमाक्षेमस्थितिप्रियः ॥ ७५ ॥

dayāluḥ sūkṣmarīḥ śāntiḥ kṣemākṣemasthitipriyaḥ ।। 75।।

भूतरो भूपतिर्वक्ता पवित्रात्मा त्रिलोचनः ।

bhūtaro bhūpatirvaktā pavitrātmā trilocanaḥ ।

महावराहः प्रियकृद् धाता भोक्ताभयप्रदः ॥ ७६ ॥

mahāvarāhaḥ priyakṛd dhātā bhoktābhayapradaḥ ।। 76।।

चतुर्वेदधरो नित्यो विनिद्रो विविधाशनः ।

caturvedadharo nityo vinidro vividhāśanaḥ ।

चक्रवर्ती धृतिकरः सम्पूर्णोऽथ महेश्वरः ॥ ७७ ॥

cakravartī dhṛtikaraḥ sampūrṇo'tha maheśvaraḥ ।। 77।।

विचित्ररथ एकाकी सप्तसप्तिः परात्परः ।

vicitraratha ekākī saptasaptiḥ parātparaḥ ।

सर्वोदधिस्थितिकरः स्थितिस्थेयः स्थितिप्रियः ॥ ७८ ॥

sarvodadhisthitikaraḥ sthitistheyaḥ sthitipriyaḥ ।। 78।।

निष्कलः पुष्करनिभो वसुमान् वासवप्रियः ।

niṣkalaḥ puṣkaranibho vasumān vāsavapriyaḥ ।

वसुमान् वासवस्वामी वसुराता वसुप्रदः ॥ ७९ ॥

vasumān vāsavasvāmī vasurātā vasupradaḥ ।। 79।।

बलवान् ज्ञानवांस्तत्त्वम् ओंकारस् तृषुसंस्थितः ।

balavān jñānavāṁstattvam oṅkāras tṛṣusaṁsthitaḥ ।

संकल्पयोनिर्दिनकृद् भगवान् कारणावहः ॥ ८० ॥

saṅkalpayonirdinakṛd bhagavān kāraṇāvahaḥ ।। 80।।

नीलकण्ठो धनाध्यक्षश्चतुर्वेदप्रियंवदः ।

nīlakaṇṭho dhanādhyakṣaścaturvedapriyaṁvadaḥ ।

वषट्कारो हुतं होता स्वाहाकारो हुताहुतिः ॥ ८१ ॥

vaṣaṭkāro hutaṁ hotā svāhākāro hutāhutiḥ ।। 81।।

जनार्दनो जनानन्दो नरो नारायणोऽम्बुदः ।

janārdano janānando naro nārāyaṇo'mbudaḥ ।

स्वर्णाङ्गक्षपणो वायुः सुरा सुरनमस्कृतः ॥ ८२ ॥

svarṇāṅgakṣapaṇo vāyuḥ surā suranamaskṛtaḥ ।। 82।।

विग्रहो विमलो बिन्दुर्विशोको विमलद्युतिः ।

vigraho vimalo bindurviśoko vimaladyutiḥ ।

द्योतितो द्योतनो विद्वान् विविद्वान् वरदो बली ॥ ८३ ॥

dyotito dyotano vidvān vividvān varado balī ।। 83।।

धर्मयोनिर्महामोहो विष्णुभ्राता सनातनः ।

dharmayonirmahāmoho viṣṇubhrātā sanātanaḥ ।

सावित्रीभावितो राजा विसृतो विघृणी विराट् ॥ ८४ ॥

sāvitrībhāvito rājā visṛto vighṛṇī virāṭ ।। 84।।

सप्तार्चिः सप्ततुरगः सप्तलोकनमस्कृतः ।

saptārciḥ saptaturagaḥ saptalokanamaskṛtaḥ ।

सम्पन्नोऽथ जगन्नाथः सुमनाः शोभनप्रियः ॥ ८५ ॥

sampanno'tha jagannāthaḥ sumanāḥ śobhanapriyaḥ ।। 85।।

सर्वात्मा सर्वकृत् सृष्टिः सप्तिमान् सप्तमीप्रियः ।

sarvātmā sarvakṛt sṛṣṭiḥ saptimān saptamīpriyaḥ |

सुमेधा माधवो मेध्यो मेधावी मधुसूदनः ॥ ८६ ॥

sumedhā mādhavo medhyo medhāvī madhusūdanaḥ || 86||

अङ्गिरा गतिकालज्ञो धूमकेतुसुकेतनः ।

aṅgirā gatikālajño dhūmaketusuketanaḥ |

सुखी सुखप्रदः सौख्यं कामी कान्तिप्रियो मुनिः ॥ ८७ ॥

sukhī sukhapradaḥ saukhyaṁ kāmī kāntipriyo muniḥ || 87||

संतापनः संतपन आतपी तपसांपतिः ।

santāpanaḥ santapana ātapī tapasāmpatiḥ |

उग्रश्रवा सहस्रोस्रः प्रियङ्कारो प्रियङ्करः ॥ ८८ ॥

ugraśravā sahasrosraḥ priyaṅkāro priyaṅkaraḥ || 88||

प्रीतो विमन्युरम्भोदो जीवनो जगतांपतिः ।

prīto vimanyurambhodo jīvano jagatāmpatiḥ |

जगत्पिता प्रीतमनाः सर्वः शर्वो गुहावलः ॥ ८९ ॥

jagatpitā prītamanāḥ sarvaḥ śarvo guhāvalaḥ || 89||

सर्वगो जगदानन्दो जगन्नेता सुरारिहा ।

sarvago jagadānando jagannetā surārihā |

श्रेयः श्रेयस्करो ज्यायान् उत्तमोत्तम उत्तमः ॥ ९० ॥

śreyaḥ śreyaskaro jyāyān uttamottama uttamaḥ || 90||

उत्तमोऽथ महामेरुर्धारणो धरणीधरः ।

uttamo'tha mahāmerurdhāraṇo dharaṇīdharaḥ ।

धाराधरो धर्मराजो धर्माधर्मप्रवर्तकः ॥ ९१ ॥

dhārādharo dharmarājo dharmādharmapravartakaḥ ।। 91।।

रथाध्यक्षो रथपतिस् त्वरमाणोऽमितानलः ।

rathādhyakṣo rathapatis tvaramāṇo'mitānalaḥ ।

उत्तरोऽनुत्तरस् तापी तारापतिरपांपतिः ॥ ९२ ॥

uttaro'nuttaras tāpī tārāpatirapāmpatiḥ ।। 92।।

पुण्यसंकीर्तनः पुण्यो हेतुर्लोकत्रयाश्रयः ।

puṇyasaṅkīrtanaḥ puṇyo heturlokatrayāśrayaḥ ।

स्वर्भानुर्विहगारिष्टो विशिष्टोत्कृष्टकर्मकृत् ॥ ९३ ॥

svarbhānurvihagāriṣṭo viśiṣṭotkṛṣṭakarmakṛt ।। 93।।

व्याधिप्रणाशनः क्षेमः शूरः सर्वजिताम्बरः ।

vyādhipraṇāśanaḥ kṣemaḥ śūraḥ sarvajitāmbaraḥ ।

एकनाथो रथाधीशः शनैश्चरपितासितः ॥ ९४ ॥

ekanātho rathādhīśaḥ śanaiścarapitāsitaḥ ।। 94।।

वैवस्वतगुरुर्मृत्युर्धर्मनित्यो महाव्रतः ।

vaivasvatagururmṛtyurdharmanityo mahāvrataḥ ।

प्रलम्बहारः संचारी प्रद्योतो द्योतितोऽनलः ॥ ९५ ॥

pralambahāraḥ sañcārī pradyoto dyotito'nalaḥ ।। 95।।

संतानकृत् परो मन्त्रो मन्त्रमूर्तिर्महाबलः ।

santānakṛt paro mantro mantramūrtirmahābalaḥ |

श्रेष्ठात्मा सुप्रियः शम्भुर्महतामीश्वरेश्वरः ॥ ९६ ॥

śreṣṭhātmā supriyaḥ śambhurmahatāmīśvareśvaraḥ || 96||

संसारगतिविच्छेता संसारार्णवतारकः ।

saṁsāragativicchetā saṁsārārṇavatārakaḥ |

सप्तजिह्वः सहस्रार्ची रत्नगर्भोऽपराजितः ॥ ९७ ॥

saptajihvaḥ sahasrārcī ratnagarbho'parājitaḥ || 97||

धर्मकेतुरमेयात्मा धर्माधर्मवरप्रदः ।

dharmaketurameyātmā dharmādharmavarapradaḥ |

लोकसाक्षी लोकगुरुर्लोकेशश्छन्दवाहनः ॥ ९८ ॥

lokasākṣī lokagururlokeśaśchandavāhanaḥ || 98||

धर्मरूपः सूक्ष्मवायुर्धनुष्पाणिर्धनुर्धरः ।

dharmarūpaḥ sūkṣmavāyurdhanuṣpāṇirdhanurdharaḥ |

पिनाकधृन् महोत्साहो नैकमायो महाशनः ॥ ९९ ॥

pinākadhṛn mahotsāho naikamāyo mahāśanaḥ || 99||

वीरः शक्तिमतांश्रेष्ठः सर्वशस्त्रभृतांवरः ।

vīraḥ śaktimatāṁśreṣṭhaḥ sarvaśastrabhṛtāṁvaraḥ |

ज्ञानगम्यो दुराराध्यो लोहिताङ्गोऽरिमर्दनः ॥ १०० ॥

jñānagamyo durārādhyo lohitāṅgo'rimardanaḥ || 100||

अनन्तो धर्मदो नित्यो धर्मकृच्चित् त्रिविक्रमः ।

ananto dharmado nityo dharmakṛccit trivikramaḥ ।

दैवत्रस् त्र्यक्षरो मध्यो नीलाङ्गो नीललोहितः ॥ १०१ ॥

daivatras tryakṣaro madhyo nīlāṅgo nīlalohitaḥ ।। 101।।

एकोऽनेकस् त्रयीव्यासः सविता समितिञ्जयः ।

eko'nekas trayīvyāsaḥ savitā samitiñjayaḥ ।

शार्ङ्गधन्वानलो भीमः सर्वप्रहरणायुधः ॥ १०२ ॥

śārṅgadhanvānalo bhīmaḥ sarvapraharaṇāyudhaḥ ।। 102।।

परमेष्ठी परंज्योतिर्नाकपाली दिवस्पतिः ।

parameṣṭhī parañjyotirnākapālī divaspatiḥ ।

वदान्यो वासुकिर्वैद्य आत्रेयोऽतिपराक्रमः ॥ १०३ ॥

vadānyo vāsukirvaidya ātreyo'tiparākramaḥ ।। 103।।

द्वापरः परमोदारः परमब्रह्मचर्यवान् ।

dvāparaḥ paramodāraḥ paramabrahmacaryavān ।

उद्दीप्तवेषो मुकुटी पद्महस्तोऽहिमांशुभृत् ॥ १०४ ॥

uddīptaveṣo mukuṭī padmahasto'himāṁśubhṛt ।। 104।।

स्मितः प्रसन्नवदनः पद्मोदरनिभाननः ।

smitaḥ prasannavadanaḥ padmodaranibhānanaḥ ।

सायंदिवा दिव्यवपुरनिर्देश्यो महारथः ॥ १०५ ॥

sāyandivā divyavapuranirdeśyo mahārathaḥ ।। 105।।

महारथो महानीशः शेषः सत्त्वरजस्तमः ।

mahāratho mahānīśaḥ śeṣaḥ sattvarajastamaḥ ।

धृतातपत्रः प्रतिमो विमर्शी निर्णयस्थितः ॥ १०६ ॥

dhṛtātapatraḥ pratimo vimarśī nirṇayasthitaḥ ।। 106।।

अहिंसकः शुद्धमतिरद्वितीयो विमर्दनः ।

ahiṁsakaḥ śuddhamatiradvitīyo vimardanaḥ ।

सर्वदो धनदो मोक्षो विहारी बहुदायकः ॥ १०७ ॥

sarvado dhanado mokṣo vihārī bahudāyakaḥ ।। 107।।

ग्रहनाथो ग्रहपतिर्ग्रहेशस् तिमिरापहः ।

grahanātho grahapatirgraheśas timirāpahaḥ ।

मनोहरवपुः शुभ्रः शोभनः सुप्रभाननः ॥ १०८ ॥

manoharavapuḥ śubhraḥ śobhanaḥ suprabhānanaḥ ।। 108।।

सुप्रभः सुप्रभाकारः सुनेत्रो निक्षुभापतिः ।

suprabhaḥ suprabhākāraḥ sunetro nikṣubhāpatiḥ ।

राज्ञीप्रियः शब्दकरो ग्रहेशस् तिमिरापहः ॥ १०९ ॥

rājñīpriyaḥ śabdakaro graheśas timirāpahaḥ ।। 109।।

सैंहिकेयरिपुर्देवो वरदो वरणायकः ।

saiṁhikeyaripurdevo varado varaṇāyakaḥ ।

चतुर्भुजो महायोगी योगीश्वरपतिस् तथा ॥ ११० ॥

caturbhujo mahāyogī yogīśvarapatis tathā ।। 110।।

अनादिरूपोऽदितिजो रत्नकान्तिः प्रभामयः ।

anādirūpo'ditijo ratnakāntiḥ prabhāmayaḥ |

जगत्प्रदीपो विस्तीर्णो महाविस्तीर्णमण्डलः ॥ १११ ॥

jagatpradīpo vistīrṇo mahāvistīrṇamaṇḍalaḥ || 111||

एकचक्ररथः स्वर्णरथः स्वर्णशरीरधृक् ।

ekacakrarathaḥ svarṇarathaḥ svarṇaśarīradhṛk |

निरालम्बो गगनरो धर्मकर्मप्रभावकृत् ॥ ११२ ॥

nirālambo gaganaro dharmakarmaprabhāvakṛt || 112||

धर्मात्मा कर्मणांसाक्षी प्रत्यक्षः परमेश्वरः ।

dharmātmā karmaṇāṁsākṣī pratyakṣaḥ parameśvaraḥ |

मेरुसेवी सुमेधावी मेरुरक्षाकरो महान् ॥ ११३ ॥

merusevī sumedhāvī merurakṣākaro mahān || 113||

आधारभूको रतिमांस्तथा च धनधान्यकृत् ।

ādhārabhūko ratimāṁstathā ca dhanadhānyakṛt |

पापसंतापसंहर्ता मनोवांछितदायकः ॥ ११४ ॥

pāpasantāpasaṁhartā manovāñchitadāyakaḥ || 114||

लोकहर्ता राज्यदायी रमणीयगुणोऽनृणी ।

lokahartā rājyadāyī ramaṇīyaguṇo'nṛṇī |

कालत्रयानन्तरूपो मुनिवृन्दनमस्कृतः ॥ ११५ ॥

kālatrayānantarūpo munivṛndanamaskṛtaḥ || 115||

संध्यारागकरः सिद्धः संध्यावन्दनवन्दितः ।

sandhyārāgakaraḥ siddhaḥ sandhyāvandanavanditaḥ |

साम्राज्यदाननिरतः समाराधनतोषवान् ॥ ११६ ॥

sāmrājyadānaniratataḥ samārādhanatoṣavān || 116||

भक्तदुःखक्षयकरो भवसागरतारकः ।

bhaktaduḥkhakṣayakaro bhavasāgaratārakaḥ |

भयापहर्ता भगवान् अप्रमेयपराक्रमः ।

bhayāpahartā bhagavān aprameyaparākramaḥ |

मनुस्वामी मनुपतिर्मान्यो मन्वन्तराधिपः ॥ ११७ ॥

manusvāmī manupatirmānyo manvantarādhipaḥ || 117||

॥ इति श्री भविष्यमहापुराणे सूर्यसहस्रनामस्तोत्रं सम्पूर्णम् ॥

|| iti śrī bhaviṣyamahāpurāṇe sūryasahasranāmastotraṁ sampūrṇam ||